

i langt overvejende Grad de mest rentable, og jeg tror derfor, at jo mere vi kunne komme hen til at faa en større Masse af saadanne mindre Landbrug, des bedre økonomiske Vilkaar vil ogsaa vor Stat komme til at leve og virke under. Og naar jeg siger, at Lovforslaget tager stærkt Sigte ogsaa paa sociale Formaal, kan jeg i Forbindelse dermed udtale, at det har været mig en særlig Glæde at se Forslaget fremkomme, da jeg har haft Lejlighed til i en lang Aarrække, ja, jeg kan sige lige fra den første Tid, da der blev begyndt et Arbejde for at ophjælpe Husmandsstanden, særlig i Sorø Amt, at tage Del i dette Arbejde, og jeg har faaet Lejlighed til at se, at et Menneskes eller en Families Lykke ingenlunde afhænger af, om de have en stor Besiddelse. Jeg har iblandt de smaa Landbrug ubetinget truffet de lykkeligste Hjem. Familierne have været lykkelige ved det Arbejde, som de der vare henviste til at udføre, det har udfyldt deres Tid, det har optaget deres Interesse, og de have været lykkelige ved det lille nydelige Hjem, som de paa mange Maader ved deres Hænders Gerning have erhvervet sig. Jeg kan derfor ikke andet end anbefale dette Forslag meget.

Naar der har været nævnt, at Benyttelsen af Loven har været dels meget forskellig og dels ikke videre stærkt tiltagende, maa jeg sige, at jeg mener, det er gavnligt for noget, som er begyndt, at det ikke har alt for stærk en Tilgang straks. Den jævne Fremgang er den sundeste og naturligste, og jeg ser derfor ogsaa lyst paa Sagen, for Tilgangen har været ret jævn hele Tiden. Jeg haaber og tror derfor ogsaa, at Udviklingen skal gaa sin jævne, stille Gang, naar det foreliggende Forslag bliver til Lov.

Jeg skal ikke komme ind paa Enkelthederne i Forslaget, der er jo allerede talt meget derom, jeg skal kun sige, at jeg i det væsentlige kan give min Tilslutning til, hvad det ærede Medlem for Randers Amts 5te Valgkreds (N. Pedersen) udtalte. Jeg vil derfor blot pege paa et Forhold, som ikke, saa vidt jeg erindrer, har været fremme under Forhandlingen. Det er Spørgsmaalet om, hvor mange Huse der har maattet overtages af Staten, siden Loven blev vedtagen. Det vilde være meget ønskeligt, om denne Oplysning kunde komme til det Udvalg, som rimeligvis vil blive nedsat, og om man der kunde skaffe sig Kundskab om, hvad Grunden var til, at Staten har maattet overtage saa og saa mange Huse, idet det jo dog var muligt, at der

her var et Hensyn at tage i Loven, for at en saadan Overtagelse kunde forebygges, eller i alt Fald ske saa lidt som muligt. Helt undgaas kan det ikke, det staa mig klart, men vi skulde dog se at komme til, at det skete saa lidt som muligt. Idet jeg saaledes anbefaler Sagen, vil jeg opsætte al videre Omtale af de enkelte Detailler, til Forslaget kommer i Udvalg.

N. C. Jensen: De, der vare med i Arbejdet, der gik forud for den nugældende Lovs Vedtagelse, ville erindre, at der gjorde sig to Strømninger gældende. Fra den ene Side blev der sagt: Det, vi ville, og det, vi ønske, er at skabe selvstændige Hjem, og fra den anden Side blev det atter og atter fremhævet, at det, man skulde naa ved et saadant Lovforslag, var vel at give Arbejderne et selvstændigt Hjem, som de kunde arbejde paa, men dog saaledes, at der kunde blive en hel Del overskydende Arbejdskraft, som kunde afgives til andre. Det var disse Anskuelser, der stode imod hinanden, og det var den værste Skranke, om man vil, at komme over. Naar man nu ser paa, hvordan Loven har virket i den forløbne Tid, tror jeg, at ikke nogen kan være i Tvivl om, at den Tanke har sejret fuldstændig, at den første Betingelse for, at den skulde komme til at virke paa bedste Maade, var, at det blev, saa vidt muligt, selvstændige Hjem, der bleve oprettede. Det forekommer mig, at disse Oplysninger, der ere fremsatte samtidig med Lovforslaget, klart bevise dette. Af de Tabeller over, hvor mange Husmandsbrug der er oprettet i de forskellige Amter, ser man, at Vejle Amt staa med det laveste Antal. Der er ingen Tvivl om, at der er lige saa stor Trang til disse Brug i Vejle Amt som i andre Amter. Men naar der dog ikke er oprettet flere, er Grunden utvivlsomt den, at den Tanke ikke andre Steder har været saa skarpt udpræget hos Kommissionens Formand som her, at Hensigten med Loven var at bringe Arbejdskraft til de større Landbrug. Jeg nævner dette, fordi det er et soleklart Bevis paa, at hvis det skulde være Forudsætningen væsentlig at skaffe Arbejdskraft til de større Jordbrug, vilde Loven ganske have fejlet sit Maal.

Den Ændring, som den højtærede Landbrugsminister har foretaget, hvorved Summen sættes op til 5,000 Kr., vidner ogsaa om, at han har en klar Forstaaelse af, at det er selvstændige Hjem, der skulde skabes, og derfor tror jeg, at den højt-